

نگاه
ژنرال

منطق ایران حفظ نظام است

تحلیل کنت مک کنزی فرمانده پیشین سنتکام از نحوه پاسخ ایران به اسرائیل

اسماعیل هنیه در تهران تشریح می‌کند. او معتقد است که تعیین‌کننده‌ترین مسئله در پاسخ ایران به اسرائیل، میزان مشارکت حزب الله در نبرد آتی با اسرائیل خواهد بود. او در این مصاحبه همچنین استدلال‌های خود را به عنوان یک فرمانده آمریکایی برای ترور شهید سلیمانی تشریح می‌کند. ترجمه و بازنشر این مصاحبه با هدف آشنایی با نحوه تفکر و استدلال مقام‌های آمریکایی در مورد وضعیت منطقه و ایران انجام شده است و با توجه به ادعاهای تایید نشده و ادبیات ضد ایرانی که در این مصاحبه به کار رفته است، انتشار این مصاحبه به معنای تایید محتوای آن نیست. در ادامه متن کامل مصاحبه کامران بخاری را با کنت مک کنزی، فرمانده پیشین سنتکام که در پایگاه اندیشکده نیولاینز منتشر شده است، مطالعه می‌کنید.

کامران بخاری
پژوهشگر اندیشکده نیولاینز

کنت مک کنزی، بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۲ فرمانده سنتکام بود. او نقش مستقیمی در ترور شهید قاسم سلیمانی داشت. انتصاب او در مقام فرماندهی منطقه مرکزی ارتش آمریکا، با هدف مهار ایران و مقابله با آنچه تهدید منطقه‌ای ایران خوانده می‌شود، انجام شده بود. کنت مک کنزی در مصاحبه‌ای که با کامران بخاری، پژوهشگر ارشد اندیشکده مؤسسه نیولاینز انجام داده است، تحلیل خود را از نحوه پاسخ ایران به ترور

دیدگاه من تا حدی نسبت به دیدگاه معمول شاذ تلقی می‌شود چرا که باور دارم ایران نمی‌خواهد سلاح اتمی داشته‌باشد؛ بلکه می‌خواهد توانایی داشتن سلاح اتمی داشته باشد. تصور من از سیاست ایران این است که به بهبود تدریجی مواد شکافت‌پذیرش ادامه می‌دهد و به تهدید کردن به عبور از خط نهای رسیدن به سلاح اتمی ادامه خواهد داد. دلیل هم این است که مادامی که آنها روی لبه مرز حرکت می‌کنند، می‌توانند از این ابزار علیه ما استفاده کنند تا ما را به کاهش تحریم‌ها وادار کنند و البته می‌توانند علیه اروپایی‌ها اقدام کنند و می‌توانند علیه کشورهای همسایه‌شان اقدام کنند. ایران خیلی به در اختیار داشتن سلاح هسته‌ای نزدیک است. شاید سلاح کلمه مناسبی نباشد، آنها به در اختیار داشتن یک ابزار هسته‌ای نزدیک هستند، ما به چنین چیزی «مقوله آزمایشی» می‌گوییم، چیزی که بتوان آن را روشن کرد و یک انفجار هسته‌ای رخ بدهد و البته به سلاح تبدیل نشده‌باشد. این را داشته‌باشید، این یک عنصر بود. ایران می‌خواهد خیلی به مرز نزدیک باشد. برایش منابع صرف می‌کنند. آنها فقط در این مورد حرف می‌زنند تا ببینند واکنش ما چیست. از سوی دیگر آنچه ایران در ۱۵ سال گذشته در سایه برنامه هسته‌ای اش انجام داده است، این است که نیروی موشک‌های بالستیک ایجاد کرده است. موشک‌های بالستیک سلاح‌هایی هستند که از جو خارج می‌شوند و از آنجا روی هدف فرود می‌آیند. سلاح‌های آنها موشک‌های بالستیک میدانی است. منظورم این است که می‌توانند از ایران شلیک کنند و بعضی از آنها به تل‌آویو می‌رسند، برخی از آنها می‌توانند عمق عربستان سعودی را هدف قرار دهند، عمق امارات متحده عربی، عمان، اردن و مجموعه‌ای از دیگر اهداف در منطقه. علاوه بر این مجموعه متنوعی از موشک‌های کوتاه‌بردتر دارند که تعداد آنها هزاران فرود است و می‌توانند نقاط مختلفی مانند کشورهای خلیج [فارس] را هدف قرار دهند. آنها منابع زیادی را صرف این برنامه کرده‌اند و حتی می‌توانم بگویم که اقتصادشان را برای رسیدن به این توانایی منحرف کرده‌اند. آنها همچنین به شکل قابل توجهی موشک‌های کروز زمین‌پایه‌شان را هم بهبود داده‌اند. یک موشک کروز زمین‌پایه در ارتفاع بسیار پایین‌تری پرواز می‌کند و با دنبال کردن سطح زمین به هدفش می‌رسد. این موشک‌ها هم می‌توانند بسیار برد زیادی داشته‌باشند، به حدی زیاد که در شرایطی به اسرائیل هم برسد. آخرین دسته از سلاح‌های آنها پهپادها است. همه اینها سامانه‌های هوایی آنها هستند، ممکن است که ملخی باشند، ممکن است موتور جت داشته‌باشند، اما در هر صورت ایران چندین هزار از این سلاح‌ها را در اختیار دارد. همانگونه که می‌دانیم، تخصص زیادی در این سامانه‌ها پیدا کرده‌اند و آنها را به روسیه صادر کرده‌اند و نتیجه‌اش را در اوکراین دیده‌ایم. وقتی در مورد تهدید امروز ایران حرف می‌زنیم، باید به این سامانه‌ها به عنوان تهدید اصلی نگاه کنیم. ممکن است که تهدید هسته‌ای در آینده وجود داشته‌باشد، اما مربوط به امروز نیست. ایران نیروی هوایی کوچکی دارد که در منطقه قابل چشم‌پوشی است.

نیروی دریایی دارد که برخی کارها را می‌تواند انجام دهد، اما هیچ‌یک از این کارها را خیلی خوب انجام نمی‌دهد و قابلیت عملیات گسترده ندارد. نمی‌توانند آن را در بیرون استفاده کنند. نکته آخر اینکه گروه‌های نیابتی دارند که در سراسر منطقه عملیات می‌کنند و می‌توانند علیه کشورهای همسایه وارد عمل شوند و حتی گاهی اوقات عملیات‌هایی در خارج از منطقه انجام دهند. اما اگر نظر من را بخواهید، توانمندی کلیدی ایران موشک‌های بالستیک، موشک‌های کروز زمین‌پایه و پهپادها هستند. جنگ با ایران، جنگ آتش‌هاست؛ جنگی است که ویژگی بارز آن تبادل موشک‌ها و توانایی دفاع در مقابل موشک‌هاست. در ماه آوریل دیدیم که ایران وقتی در چارچوب زد و خورد تلافی‌جویانه نیروهای نیابتی اش با اسرائیل در سراسر منطقه در گوشه رینگ گیر کرد، نتیجه‌اش حمله سیاه پاسداران شد. برنامه‌ریزان سپاه در تهران تصمیم گرفتند که یک حمله قابل توجه به اسرائیل انجام دهند. منظور از قابل توجه این است که حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ موشک بالستیک شلیک کردند. چرا این تعداد؟ چون هر چند ایران هزاران فرود از این موشک‌ها دارد، اما توانایی گسترده‌ی محدود است. اینکه موشک‌ها را بیرون بیاورند، روی سکوی پرتاب قرار دهند و شلیک کنند. در نتیجه میزان آتشبار آنها چندان وسیع نیست. اما الگوی حمله ایران این است که با موشک بالستیک حمله می‌کند، اما قبل از آن حمله را با پهپاد و موشک‌های کروز آغاز می‌کند، هدف عملیاتی این است که رادارهای مرتبط با سیستم‌های دفاعی را مشغول کنند. در اسرائیل این سیستم دفاعی شامل سامانه گنبد آهنین، فلاخن داوود، سامانه‌های پاتریوت هستند. ایران حمله گسترده‌ای انجام داد که ناموفق بود. این حمله در درجه اول به این دلیل ناموفق بود که اسرائیلی‌ها کارشان را خیلی خوب بلدند. آنها سیستم دفاعی خوبی دارند. این حمله به این دلیل شکست خورد که ما تا حدودی به اسرائیل کمک کردیم. این حمله شکست خورد چون ایران آن را از قبل مخابره کرده بود، چرا که طول می‌کشید تا برای حمله آماده شود. دلیل مخابره حمله این نبود که می‌خواست حمله را محدود کند بلکه طول کشید تا برای حمله هماهنگ شوند و البته حمله شکست خورد چون همسایگان اسرائیل برای دفاع از اسرائیل همکاری کردند. این چیز خیلی مهمی است که نباید نادیده بگیریم. این نخستین بار بود که ایرانی‌ها در این ابعاد بزرگ کار خود را انجام می‌دادند و ناموفق بود. حالا ایرانی‌ها از این موضوع نتیجه‌گیری‌های خود را خواهند داشت. یکی از طرف‌ها در آن حمله مشارکت نداشت که اگر مشارکت کند، کار را برای اسرائیل سخت‌تر می‌کند. این طرف حزب‌الله لبنان است. حزب‌الله لبنان ماه‌هاست که در مرزهای شمالی اسرائیل درگیر زد و خورد‌های تلافی‌جویانه است. اما آنها هنوز از توانمندترین موشک‌های‌شان استفاده نکرده‌اند و در ابعاد بزرگ وارد نبرد نشده‌اند. منظورم این است که اگر از صدها موشک استفاده کنند، می‌توانند به سیستم‌های دفاعی اسرائیل فشار وارد کنند. به نظر نتیجه‌گیری ایران از حمله آوریل این است که اگر دوباره بخواهند حمله کنند، جبهه‌های

AP-عکس

۴ در مورد وضعیت جاری منطقه خاورمیانه چگونه فکر می‌کنید؟

باید بگویم که به باور من در برهه حساسی از تاریخ منطقه هستیم، شاید خطرناک‌ترین وضعیت در تاریخ. اما برای اینکه درک کنیم ایران چه کاری ممکن است بکند یا نکند، ابتدا باید نگاهی به اهداف ایران بیاندازیم. برای ایران همه چیز به امنیت رژیم خلاصه می‌شود. ایران رژیم خود را از اواخر دهه ۱۹۷۰ که قدرت را از شاه گرفت، یک رژیم انقلابی می‌بیند. آنها می‌دانند و می‌فهمند که انقلاب‌ها برای اینکه عمری درازتر از عمر نسل انقلابی داشته‌باشند، کار سختی در پیش دارند. در نتیجه آنها بسیار روی این مسئله حساس هستند که انقلاب به دست یک نسل جدید از رهبران منتقل شود و از رهبری کنونی هم محافظت شود. وقتی در مورد عملکرد ایران فکر می‌کنیم باید این را در نظر داشته‌باشیم، چرا که منطق استراتژیک اصلی دولت ایران، محافظت از رژیم دین‌سالار این کشور با همه ابزارها است. حالا اولویت‌های دیگری هم وجود دارند که برای ایران بسیار مهم هستند، که یکی از آنها نابود کردن اسرائیل است. سالیان درازی است که آنها به وضوح به این موضوع اشاره می‌کنند. هیچ انگیزه‌ای وجود ندارد که در مورد این خواسته آنها تردید کنیم. دومین اولویت بیرون انداختن ایالات متحده از منطقه است. این هم برای ایران خیلی مهم است. حالا گاهی اولویت اسرائیل از اولویت آمریکا مهم‌تر می‌شود. گاهی هر دو اولویت درهم‌تنیده می‌شوند و خیلی سخت می‌توان تشخیص داد که اهمیت کدامیک بیشتر است. اما یک نکته روشن است؛ اینکه هیچ‌یک از آن دو اولویت هدف اصلی را که حفظ نظام است، زیر سوال نمی‌برد. در نتیجه برای درک ایران مبنی بر اینکه چه خواهد کرد یا نخواهد کرد، باید این نکته را درک کنید. منظورم از این حرف‌ها این است که باید درک کنیم دیدگاه آنها نسبت به جهان که ممکن است به نظر ما خیلی غریب و منحرف برسد، به گونه‌ای است که از آنها بازیگرانی منطقی می‌سازد. در نتیجه ایران انتخاب‌های منطقی براساس اولویت‌بندی آنچه از نظرش ضرورت‌هایش در جهان است، انجام می‌دهد. در صدر این اولویت‌ها این است که کاری انجام ندهند که ثبات رژیم را به خطر بیاندازد. با این انگیزه آنها ممکن است اقداماتی انجام دهند و در نتیجه همین دیدگاه ممکن است اقداماتی را انجام ندهند. به باور من اگر از این عینک نگاه کنیم، خیلی راحت‌تر می‌توانیم درک کنیم که ایران در روزها و هفته‌های آینده چه کاری انجام خواهد داد.

۴ شرایط نسبت به چهار سال پیش که شما در عملیات حذف ژنرال قاسم سلیمانی نقش داشتید تغییر کرده است. حتی شرایط نسبت به واکنش ایران به حمله به تاسیسات دیپلماتیک‌شان توسط اسرائیل هم متفاوت است. می‌توانید میدان را برای ما تشریح کنید؟ چه سناریوهایی پیش روی ما قرار دارد و ارتش آمریکا، اسرائیل و متحدان عربی چگونه به حمله ایران واکنش نشان می‌دهند؟ اگر در مورد ترکیه هم توضیح دهید ممنون می‌شوم.

اول اجازه بدهید ببینیم توانایی‌های ایران چقدر است.

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

THE
NATIONAL
INTEREST

ورود تدریجی ایران به بازار جهانی تسلیحات

در شرایطی که دولت بایدن ناامیدانه تلاش می‌کند حمله موشکی و پهپادی ایران را به اسرائیل متوقف یا محدود کند، باید توجه داشت که سراسر خاورمیانه مملو از پرتابه‌های ایرانی شده است. در حالی که سامانه‌های تهاجمی برد بلند عنصر بنیادین استراتژی «حلقه آتش» ایران علیه اسرائیل است، مسئله‌ای که دولت آمریکا باید الان با آن مواجه شود، فقط اشاعه تسلیحات نیست. جمهوری اسلامی در حال سرمایه‌گذاری در فضای مسامحه‌کارتر بین‌المللی است تا با استفاده از تجربه موفقش در تسلیح بازیگران غیردولتی، خودش را به عنوان یک فروشنده بین‌المللی سلاح مطرح کند. یکی از روش‌هایی که ایران می‌تواند براساس آن طمع کشورهای را برانگیزد، نشان دادن نقش مؤثر سامانه‌های ارزان قیمت، مانند پهپادها، در میدان جنگ است. پهپادهای بدنام شاهد ۱۳۶ ایران که در روسیه به گران ۲ مشهور هستند، در حال حاضر نقش اساسی در جنگ جاری روسیه با اوکراین بازی می‌کنند. گفته می‌شود که در دو سال نخست جنگ روسیه تاکنون ۴۶۰۰ فروند پهپاد شلیک کرده است. همین پهپادها در حمله ۱۳ آوریل ایران به اسرائیل استفاده شدند. علاوه بر اسرائیل و اوکراین، پهپادهای ایران دست‌کم در دو کشور دیگر هم دیده شده‌اند. در ونزوئلا، گزارشی از سال ۲۰۱۲ بر ملا کرد که ایران تأسیسات تولید پهپاد در کاراکاس راه‌اندازی کرده است. حالا پس از ۱۲ سال، مشاهده می‌شود که ارتش ونزوئلا از پهپادهای مهاجر ۲ ایران با عنوان ANSU-۱۰۰ و مدل‌های جدیدتر ANSU-۲۰۰ (که بسیار شبیه پهپاد شاهد ۱۷۱ ایران است) استفاده می‌کنند. در تیویپی هم ایران نقش بسیار مهمی در جنگ منطقه تیگرای بازی کرد و ارتش تیویپی از پهپادهای مهاجر ۲ ایران استفاده می‌کند. در جنگ داخلی سودان هم پهپادهای مهاجر ۲ ایران به ارتش سودان کمک کرد که جلوی پیشروی نیروهای اقدام سریع (RSF) را بگیرند. تصور می‌شود که ممکن است ایران پشت تلاش‌های اخیر کره شمالی برای توسعه توان هوایی باشد. غافل‌گیرکننده نیست که پهپادهای ایرانی احتمالاً در توافقنامه نظامی ۵۰۰ میلیون دلاری اخیر میان ایران و ارمنستان هم حضور داشته‌باشند. تهران و ایران به صورت رسمی وجود چنین توافقی را انکار کرده‌اند، اما تکذیب از سوی تهران، ممکن است انگیزه‌های داخلی، از جمله تلاش برای بهبود روابط با باکو، داشته‌باشد. ماه ژوئیه یک نماینده مجلس ایران از افزایش چشمگیر صادرات تسلیحات ایران سخن گفت و در گفت‌وگویی از دووبیم بر این شد تولید تسلیحات ایران به سبب تقاضای صادرات سخن گفت. خبرگزاری تسنیم در گزارشی نوشت که ایران می‌خواهد جایگاه ترکیه را در منطقه به عنوان فروشنده اصلی پهپادها تا سال ۲۰۲۸ بگیرد و دست‌کم یک چهارم این بازار را به خود اختصاص دهد که معادل ۶/۵ میلیارد دلار در سال خواهد شد. ایران سال ۲۰۲۲ کارخانه تولید پهپادهای ایابل ۲ را در تاجیکستان راه‌اندازی کرد. ایران همچنین حضور خود را در نمایشگاه‌های دفاعی تقویت کرده است. ایران سال ۲۰۲۴ تولیدات خود را در نمایشگاه‌های مالزی، قطر و عراق به نمایش گذاشت و بهیئت برای شرکت در نمایشگاه دفاعی عربستان سعودی اعزام کرد. نمایشگاه‌هایی در مسکو و بلغراد هم شاهد نمایش تولیدات دفاعی ایران بودند. به جز تحریم‌های اروپایی و آمریکایی، جمهوری اسلامی در حال حاضر با هیچ محدودیتی برای مشارکت در بازار جهانی سلاح مواجه نیست. با لغو تحریم‌های تسلیحات متعارف و ممنوعیت آزمایش و انتقال فناوری موشک‌ها در اکتبر ۲۰۲۰ و اکتبر ۲۰۲۳ بر اساس قطعنامه ۲۳۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد بر مبنای برجام، محدودیت حضور ایران در بازارهای جهانی کاملاً از بین رفت. هر چند وجود این تحریم‌ها قبلاً باعث نشده بود که جلوی حضور ایران در نمایشگاه‌های نظامی از جمله بغداد گرفته‌شود، اما وجود این تحریم‌ها می‌توانست اجازه اقدام مشترک بین‌المللی علیه ایران را بدهد. دست‌رسی گسترده ایران به بازارهای بین‌المللی تسلیحات، باعث می‌شود که اقدام جمعی بین‌المللی برای بازدارندگی و تنبیه ایران ضروری شود. اما زمانی که یک عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد از پهپادهای ایران منفعت می‌برد، احتمال تصویب قطعنامه‌ای جدید علیه ایران از بین می‌رود. تنها راهکار بازگشت تحریم‌ها از طریق برجام، اکتبر ۲۰۲۵ منتفی خواهد شد و واشنگتن باید با متحدان آن سوی اقیانوس اطلس همکاری کند که از طریق ساز و کار موسوم به اسپنک، مجدداً تحریم‌های تسلیحاتی و منع آزمایش و انتقال فناوری موشکی را علیه ایران دائمی کند.